

# Trobades de dones

## Un segle des del 98: "Iluita feminista ahir i avui"

Mariví Mengual Lull

Els dies 7,8 i 9 de maig es van celebrar a Baeza (Jaén), les XI Trobades de Dones d'Andalusia, organitzades per la Secretaria de la Mujer d'USTEA (sindicat membre de la Confederació d'STEs).

Sota el tema: "Un segle des del 98: Iluita feminista ahir i avui", es van desenvolupar diverses ponències i tallers de treball on es va tractar la relació de les dones amb la jurisdicció, el lideratge polític i l'educació al segle XX.

En la presentació es va parlar d'una tasca, que encara tenim pendent i consisteix en tornar a escriure el saber de la humanitat sense obviar les dones; donar una nova visió del passat i de la història on les dones estiguin presents, seria una passa important per tenir una visió més real dels esdeveniments del passat.

Pel que fa a la jurisdicció, s'ha de tenir en compte que tot i que la legislació reconeix la igualtat jurídica entre dones i homes, avui encara no es disposa de les eines i els mitjans que, en la pràctica, farien possible que aquesta igualtat sobre els papers es transformés en igualtat real en tots els àmbits.

A la ponència sobre la participació política de les dones, Evangelina García Prince, de la Universitat Central de Veneçuela, va posar èmfasi en el fet que aquest és un espai on la presència femenina és encara minoritària, fins i tot el treball de les dones en els partits polítics i sindicats consisteix principalment a assumir tasques administratives, i són poques les que tenen poder de decisió.

Diversos obstacles, interns i externs a les dones, dificulten aquesta participació. En una cultura endrocèntrica com la nostra, les dones assumeixen rols de subordinació; no se'ls permet ser líders i avui encara hi ha pocs models femenins de lideratge. Per una altra banda, la major responsabilitat en les tasques domèstiques i familiars, la competitivitat i el fet que molts homes (i dones) no accepten el lideratge femení allunya moltes dones de la participació política.

Més que una època de canvis, a la nostra societat estem vivint un canvi d'època, i des de les organitzacions progressistes hem de promoure un canvi cultural que suposi la corresponsabilitat d'homes i dones per poder estar presents i decidir tant en les qüestions referents a l'àmbit privat com les que es relacionen amb l'àmbit públic.



## Educar per una convivència sense violència

Mariví Mengual i Joana Font, representants de l'STEI



Intervenció de la ponent M. José Urruzola.

L'Organització de Dones de la Confederació dels Sindicats de Treballadors i Treballadores de l'Ensenyament, sensible davant la problemàtica de la violència que es manifesta als centres educatius, ha dedicat enguany les Jornades de Coeducació, que s'han celebrat a Albacete els dies 21, 22 i 23 de maig, a la reflexió i l'anàlisi crítica al voltant del tema: "Educar per a una convivència sense violència".

Maria José Urruzola, professora d'Ètica i Filosofia i assessora de Coeducació a Vitòria, ens va parlar en la seva ponència de la violència estructural que es manifesta en la nostra societat. L'escola reproduceix el sistema de valors de la societat on s'ubica, i és fàcil constatar que l'ús de la violència en la resolució dels conflictes personals i socials està tan normalitzada, que moltes vegades resulta difícil pensar en una altra opció. Actuar i respondre amb violència, sembla ser el més natural i no se la considera con el que realment és, una forma d'ordre cultural i que com a tal es pot canviar.

Fins ara, els valors als quals s'ha donat prioritat socialment han estat relacionats amb l'eficàcia, la competitivitat, l'individualisme i la llei del més fort i s'ha deixat de banda la importància d'altres valors com la capacitat de relacionar-se afectivament amb altres persones i de resoldre conflictes a partir del diàleg; saber cedir, pactar, pensar en el benestar dels altres, o donar seguretat.

A partir de l'entrada en vigor de la LOGSE és fa palès que la prioritat de l'educació és el desenvolupament integral de la persones, i es fan explícits una sèrie de temes que s'han d'impregnar tot el sistema educatiu, l'educació per a la salut, per a la pau, per a la protecció del medi ambient, etc. El fet d'incorporar aquests temes transversals a l'escola, hauria de suposar una transformació global dels sistema educatiu on la responsabilitat, l'autonomia i les relacions positives de cada persona amb si mateixa i

amb les altres, foren els eixos fonamentals del sistema educatiu.

La lògica de la violència que aprenem a la nostra societat va en contra del desenvolupament humà. Els comportaments violent que es manifesten en tots els nivells de la comunitat educativa (i en els mitjans de comunicació), difícilment es poden reduir amb discursos i renyades o amb violència física. Fomentar el diàleg, dedicar temps a la resolució de conflictes i donar més importància a les relacions humanes, és el camí que ha d'afavorir una societat i una escola on es pugui conuiu sense violència.

Al Projecte Educatiu de Centre es pretén donar resposta a dues preguntes fonamentals:

- Quin tipus de persona volem formar?
- Qui tipus de societat volem contribuir a crear?

A partir d'aquesta base i des del Projecte Educatiu de Centre, s'ha de programar una intervenció educativa sistemàtica, progressiva, gradual i pensada on s'impliqui la comunitat educativa amb la intenció d'arribar a aconseguir un model educatiu que accepti les diferències sense jerarquitzar-les, que doni a l'alumnat un coneixement científic i que faci possible un currículum on es valori la salut i la qualitat de vida, i on desenvolupen relacions de respecte i solidaritat així com actituds d'autonomia, responsabilitat i llibertat.

### Bibliografia

María José Urruzola, professora d'Ètica i Coordinadora de Coeducació en Bizkaia País Basc, es qui ha dirigit les Jornades de Coeducació que s'han fet a Albacete els dies 21, 22 i 23 de maig.

**Urruzola Zabalza, María José.** "Educar para una convivencia sin violencia sexual". Seminarios de Coeducación de los COP/PAT de Comunidad Autónoma Vasca.

**Urruzola Zabalza, María José.** "Educación de las relaciones afectivas i sexuales desde la filosofía coeducadora". Ed. Maite Canal, Bilbao 1997

**Urruzola Zabalza, María José.** "Guía para chicas" Ed. Maite Canal. Bilbao 1992

**Urruzola Zabalza, María José.** ¿Es posible coeducar en la actual escuela mixta?

**Urruzola Zabalza, María José.** "Aprendiendo a amar desde el Aula" Educación Secundaria. Ed. Maite Canal, Bilbao. 1991.

**Marion Mebes.** "Ni un besito a la fuerza". Ed Maite Canal, Bilbao 1994

Zorion Audiovisual y Guía Didáctica. Ed. Maite Canal Bilbao, 1988.

**Revista Lanbroa núm. 8.** "Violencia y desarrollo humano" 1996

Pròximament, cap al mes de setembre, es publicarà un material de coeducació destinat a Educació Infantil i Primària. Segons ens va informar na Maria José Urruzola.

## 1999, any contra la violència de gènere

Pilar Catalán Romea, responsable de l'àrea de la dona, STEs



Treball en grup durant les Jornades.

Enguany s'ha declarat a nivell europeu "L'any contra la violència de gènere"

El reconeixement social del terme "violència de gènere" indica el reconeixement d'una realitat on existeix una relació jeràrquica entre un col·lectiu d'un i altre sexe, del col·lectiu dels homes sobre el de les dones, i, que es demostrable per manifestacions diverses (l'exclusió de les dones en la gestió social i política, el silenciament de la seva cultura, el no reconeixement dels seus valors positius,...)

Les violacions i els maltractaments contra les dones, estan en el dia a dia del nostre univers, encara fins fa poc eren ocultats. Al nostre entorn són notícia pràcticament diària en els mitjans de comunicació, encara que saben que l'agressió sexual és el crim més secret, més ocult i, es calcula que només un de cada sis surt a la llum. Només són la punta de l'iceberg d'un conflicte més profund.

Delimitar perfectament què volem dir quan parlem de violència, agressivitat i pau, és una de les primeres conclusions, perquè el terme agressivitat expressa una capacitat humana positiva de lluita per la subsistència, i, quan parlem de pau, en molts de casos s'entén com conformisme o acceptació de l'ordre establert, sense fer front a les injustícies i a la discriminació. Redefinir cada un d'aquests termes és imprescindible per tenir un llenguatge comú i poder avançar en l'anàlisi.

Que hem de fer davant un fet violent dins el nostre centre educatiu?

Hem vist que és necessari donar resposta a dos nivells: en el moment en què el fet succeeix (una resposta puntual), però, fonamentalment, convertir aquest fet amb una intervenció educativa a més llarg termini, organitzar una planificació per parlar i tractar el fet. Encara que hem de reconèixer que l'edu-

cció a l'escola ha de prioritzar la correcció i la prevenció de les actituds violentes, independentment que es desenvolupin fets puntuals d'extrema violència.

La filosofia que volem que orienti aquesta intervenció educativa ha de potenciar el desenvolupament humà, i això suposa orientar els al·lots i al·lotes dins una ètica que parteixi de la situació de socialització que cada col·lectiu manté. Per això, a les al·lotes fomentarem, entre d'altres aspectes, el desenvolupament de l'autoestima personal; de la seva agressivitat, en el sentit positiu expressat abans; de nous recursos i habilitats per treure la ràbia continguda per la violència rebuda; a cercar mètodes intel·ligents, no regits per la lògica de la violència per poder combatre tot l'ús del poder per abús de força. En els al·lots treballarem per despertar la honestat per poder analitzar l'estructura d'aquesta societat sense ometre cap tipus de jerarquització; a renunciar a qualsevol tipus de privilegi personal que mantengui l'opressió d'altres persones i a ser responsables de totes les tasques que hi ha a l'àmbit privat i públic, necessàries per l'evolució de la comunitat.

Baix aquesta òptica hem compartit les nostres experiències dins l'aula i, sobretot, hem contribuït a la cohesió i difusió d'una utopia necessària. □

**XICS**  
**MODA INFANTIL**  
**COLORS I QUALITAT**  
**BERENGUER DE ST. JOAN, 4**  
**TEL. 971 72 53 41**  
**07012 PALMA DE MALLORCA**